

Myndigheten
för civilt försvar

Eldning och allmansrätt

Tänk på detta om du ska elda
eller grilla i skog och mark

För lättläst
svenska och
fler språk

Det är alltid ditt eget ansvar att ta reda på om det är tillåtet och lämpligt att elda eller grilla på den plats du befinner dig – innan du tänder en eld

Foto: Myndigheten för civilt försvar, Niclas Kindahl

Elden har i alla tider fascinerat människan. En sprakande lägereld ger extra krydda åt friluftslivet. Men den kan också sprida stor förödelse om man handskas med den på fel sätt. Allemansrätten ger dig en unik möjlighet att vistas i naturen och bygger på att vi tillsammans tar ansvar. Men den ger dig ingen självklar rätt att göra upp eld – bara en möjlighet, att på eget ansvar, elda under säkra förhållanden.

Du har ett eget ansvar

Ta alltid reda på vad som gäller och om det är lämpligt att elda eller grilla. Varje situation och plats i naturen är unik. Allemansrätten fungerar om vi alla tar ansvar för att bedöma vad som är lämpligt att göra på den här platsen, just nu.

1. Ta alltid reda på om det är tillåtet att elda eller grilla innan du tänder en eld – exempelvis om det råder eldningsförbud eller om det finns andra regler som begränsar eldning på din plats.
2. Kontrollera att brandrisken inte är stor och överväg alltid de risker det innebär att elda eller grilla.
3. Om du bestämmer dig för att elda eller grilla – var försiktig och elda säkert.

Det är alltid ditt eget ansvar att ta reda på om det är tillåtet och lämpligt att elda eller grilla på den plats du befinner dig – innan du tänder en eld. Du kan dömas till böter om du bryter mot ett eldningsförbud. Om du startar en brand är det du som bär ansvaret.

Ibland råder eldningsförbud

När brandrisken är stor kan det ibland vara förbjudet att elda eller grilla utomhus i skog och mark. Kommunen eller länsstyrelsen beslutar om eldningsförbud i syfte att förhindra skogsbränder. De informerar på sina webbplatser om vilket område eldningsförbudet gäller, vad som är förbjudet eller tillåtet och från när förbudet gäller. Information om eldningsförbud brukar också ges i lokala tidningar och radio, på campingplatser, turistbyråer eller hos kommunens räddningstjänst.

Karttjänst för översikt över eldningsförbud

Länsstyrelserna har tagit fram en karttjänst för att visa var i landet det råder eldningsförbud. Du hittar kartan på [krisinformation.se](https://www.krisinformation.se)

Kontrollera alltid brandrisken

Även om det inte är eldningsförbud kan det vara olämpligt att elda eller grilla utomhus i skog och mark om brandrisken är stor. I mobilappen Brandrisk Ute får du information om aktuell brandrisk och eventuella eldningsförbud, samt råd och tips om du planerar att elda eller grilla. Mer information om appen finns på sista sidan i broschyren.

Var gäller ett eldningsförbud?

Ett eldningsförbud gäller utomhus i skog och mark. Med mark menas områden som ligger så nära skog att elden lätt kan spridas dit. Oftast får du grilla på din egen trädgårdstomt, på innergårdar och gårdar till flerbostadshus, på din kolonilott, i parker och på vissa campinganläggningar.

Det kan finnas andra regler som förbjuder eldning eller grillning i tätorter, kontrollera med kommunen vad som gäller. Campar du på en naturcamping, eller bor enskilt i skog och natur, bör du ta reda på vad som gäller för just det området.

Foto: Johnér / Stefan Isaksson

Särskilda regler i nationalparker och naturreservat

Allemansrätten gäller även i naturreservat och nationalparker, men ibland finns det särskilda föreskrifter här. Det kan till exempel vara helt förbjudet att elda. Du behöver kolla upp vad som gäller i varje område. Information finns på kommunens eller länsstyrelsens webbsida. Ibland ges även information på informationstavlor i området.

Du hittar mer information om särskilda regler i nationalparker och naturreservat på:

sverigesnationalparker.se och lansstyrelsen.se

Om du eldar eller grillar utomhus i skog och mark

Om du bestämmer dig för att elda eller grilla, tänk på detta innan du tänder en eld:

1. Använd en fast grillplats, eller välj grus eller sand som underlag.
2. Avgränsa elden, till exempel med stenar.
3. Ta gärna med egen torr brasved.
4. Elda inte om det blåser mycket.
5. Håll koll på elden och släck den helt innan du lämnar – ta med vatten och en liten spade.
6. Undvik att använda engångsgrillar.

1. Använd en fast grillplats, eller välj sand eller grus som underlag

Om du gör upp eld är det viktigt att välja rätt plats. Det bästa valet är en fast grillplats som är byggd speciellt för grillning. Dessa är

avgränsade exempelvis med betongrör eller sten och har en bred markyta runt om med grus eller annat brandsäkert material. Finns ingen fast grillplats bör du välja en plats med grus eller sand som underlag, långt ifrån vegetation eller brännbart material. Du kan med fördel använda ett friluftskök.

Gör inte upp eld direkt på eller intill berghällar. De missfärgas och kan spricka sönder. Elda inte på torvmark, i mossor eller på mullrik skogsmark. Där kan glöden från elden ta sig djupt ned i marken och pyra under lång tid för att senare flamma upp. Undvik också att elda nära myrstackar eller stubbar, de är svårsläckta om de tar eld.

2. Avgränsa elden, till exempel med stenar

Det gör du enklast genom att gräva upp grus eller lägga mindre stenar runt elden. Håll den liten.

3. Ta gärna med egen torr brasved

Ta gärna med egen torr brasved för att enkelt kunna tända elden. Tänk på att det inte är tillåtet att hugga eller såga ner levande eller döda träd och buskar. Inte heller att ta ris, grenar eller näver från levande träd och använda som ved. Du får heller inte elda sopor!

4. Elda inte om det blåser mycket

Kontrollera hur det blåser innan du börjar elda. Vinden kan föra in gnistor in i skogen eller till torrt gräs som sedan kan starta en brand. Om vinden ökar, släck elden.

5. Håll koll på elden och släck den helt innan du lämnar – ta med vatten och en liten spade

Du behöver alltid ha tillgång till vatten för att släcka elden med. Även om elden brunnit ut och lågor upphört behöver glöden också släckas ordentligt.

Krafsa lite i askan med spaden för att se så att det inte finns någon glöd kvar. Glöd kan också gå ner i marken. Därför är det viktigt att gräva under askan och se till att all glöd är släckt även under där elden varit. Kontrollera sen att ingen rök syns. Allt som har brunnit måste vara helt släckt innan du går därifrån.

6. Undvik att använda engångsgrillar

Engångsgrillar kan antända omgivningen. Om du använder engångsgrill är det viktigt att du placerar den rätt. De blir mycket varma på undersidan och kan orsaka bränder i bänkar och bord av trä eller i markvegetationen. Placera därför alltid engångsgrillen på obrännbart underlag, exempelvis på en fast grillplats, grus eller sand. Använd inte engångsgrill på klippor eller stora stenar eftersom de kan spricka. Var noga med att släcka den och tänk på att inte lämna kvar den i naturen. Källsortera alltid engångsgrillar. Ibland finns det särskilda uppsamlingskärl avsedda för engångsgrillar.

Om elden sprider sig

Gör så här om elden börjar sprida sig:

Ring 112

Ring 112 och larma räddningstjänsten. Varna de som hotas av elden. Du kan också använda 112-appen i din mobil för att automatiskt skicka din position. Beskriv vad som hänt och var beredd att svara på frågor.

Använd ett redskap för att stoppa eldens spridning

Använd ett redskap såsom en kratta eller större spade. Du kan även göra ett redskap av trädgrenar. Skapa redskapet så att det är behändigt för dig, ta bort grenar som är i vägen närmast dig. Om möjligt blöt trädgrenarna. Dämpa, begränsa och hindra att elden sprider sig genom att:

- Trycka ner lågorna med hjälp av redskapet.
- Sopa in material som brinner mot elden.
- Plocka bort ris, kvistar, mossor och annat brännbart framför lågorna som kan medföra att elden blir större och sprids.

Om det tar eld i kläderna

- Släng dig snabbt ned på marken och dämpa lågorna genom att trycka det som brinner mot marken. Om det brinner i någon annans kläder, lägg personen ned på marken.
- Försök släcka elden med vatten i första hand. Annars kan du använda en filt eller jacka för att kväva elden genom att dra det från huvudet och nedåt så att lågorna hindras från att nå ansiktet. Tänk på att vissa syntetmaterial kan flamma upp eller smälta och göra skadan värre.
- Kyl genast ned brännskador med kallt vatten. Fortsätt nedkylningen tills smärtorna upphör, cirka 10 minuter.
- Ta inte av kläder som fastnat i huden.
- Uppsök läkare.

Tips för säker camping

- Ha aldrig öppen låga eller glödande kol i tält eller förtält. Elden avger mycket giftiga gaser.
- Häll aldrig på bränsle i brännaren till friluftsköket innan du är helt säker på att lågan brunnit ut och brännaren har svalnat. Det finns en risk att bränslet i flaskan antänds och flaskan exploderar. Du riskerar då att få svåra brännskador.
- Se till att grillar, kokplattor och liknande står på säkert avstånd från tältduken då ett tält lätt kan fatta eld.

Foto: Myndigheten för civilt försvar, Niclas Kindahl

Packlista inför eldning eller grillning i skog och mark

Utrustning och material som du kan ta med dig för att starta och släcka elden med:

- ☐ Torr brasved; både smala och tjocka vedträn.
- ☐ Vatten i en flaska. Alternativt ett kärl att hämta vatten med.
- ☐ Liten spade för att röra om så att glöden slocknar.
- ☐ Skräppåse – så blir det enkelt att få med sig skräp och slänga det på rätt ställe.
- ☐ Mobiltelefon för att kontrollera brandrisken med appen Brandrisk Ute. Om olyckan är framme, larma räddningstjänsten via larmnumret 112.

Är det eldningsförbud eller stor brandrisk? Ta med mat som går att äta kall, som inte kräver eld för att värma. Och klä dig varmt så att du inte fryser.

Allemansrätten bygger på att vi tillsammans tar ansvar. Vi är schyssta mot djuren, visar hänsyn till markägare och tar hand om naturen. Det är lätt att göra allemansrätt!

Spara gärna broschyren!

Håll koll på aktuell brandrisk och eldningsförbud!

Brandrisk Ute är en mobilapp som hjälper dig ha koll på brandrisken och gör det enklare för dig att fatta kloka beslut. I appen hittar du också status för eldningsförbud där du befinner dig.

- Aktuell brandrisk.
- Prognos för 5 dagar framåt.
- Status för eldningsförbud.
- Råd och rekommendationer för olika typer av eldning och andra aktiviteter.

Appen finns för iPhone, iPad och Android. Du hittar den på App Store eller Google Play.

Läs mer om appen och brandriskprognoser på Myndigheten för civilt försvars webbplats.

App Store

Google Play

Ett samarbete mellan:

**Myndigheten
för civilt försvar**

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

Publikationsnummer: MCF0005 – februari 2026